

Η Εφημεριδούλα

Σεπτέμβριος

Τεύχος 283 34ος χρόνος

pinteris@hotmail.com

210 - 96 52 336

Εκδότης: Γιώργος Πιντέρης, Ph.D. Ψυχολόγος - Συγγραφέας

ΔΕΝ ΖΩ ΣΤΗ ΧΑΛΚΙΔΑ! ΖΩ ΣΤΗ ΓΛΥΦΑΔΑ.

Ο λόγος για τον οποίο κάνω αυτή τη διευκρίνιση, είναι διότι στο βιογραφικό μου σε όλα τα βιβλία μου που εκδόθηκαν μετά το 2016 καθώς και στις ανατυπώσεις αναφέρεται ότι ζω στη Χαλκίδα. Η αλήθεια είναι ότι τον Οκτώβριο του 2016 ήταν να μετακομίσουμε στη Χαλκίδα, αλλά η απόφαση ματαιώθηκε την τελευταία στιγμή. Έτσι, με την προοπτική αυτής της μετακόμισης, στο βιογραφικό μου (που υπάρχει στο εσωτερικό αυτί του εξώφυλλου) έγραψα ότι θα ζω στη Χαλκίδα. Θυμάμαι καλά ότι στο επόμενο βιβλίο μου που εκδόθηκε το λάθος είχε διορθωθεί. Δυστυχώς όμως, δεν διορθώθηκε στα εξώφυλλα όλων των ανατυπώσεων που έγιναν από το 2016 και πέρα. . Οπότε αν σας πουν ότι ζω στη Χαλκίδα, μην τους πιστέψετε. Γλυφαδιώτης ήμουν από το 1983 και η πρόθεσή μου είναι να παραμείνω Γλυφαδιώτης.

Δικτάτορας μέσα – έξω

Αφού πιστεύετε ότι τα χωρικά ύδατα είναι δικά σας, διώξτε μας.

Με απλά λόγια, αυτό μας λέει ο Τούρκος πρόεδρος. Στο μεταξύ, το Oruc Reis κόβει βόλτες και αμολάει καλώδια πλαισιωμένο από μερικά Τούρκικα πολεμικά πλοία που κι αυτά κόβουν βόλτες στην ίδια περιοχή. Στο σημείο αυτό, πετιούνται οι ...παλικαράδες Ελληνάρες: «Κι εμείς τι κάνουμε»;

- Σαν τι να κάνουμε ρε παιδιά; Να παρασυρθούμε σ' αυτό το επίπεδο; Οποιαδήποτε επιθετική πρωτοβουλία, θα είναι καθαρά Ελληνική και όχι Ευρωπαϊκή. Δηλαδή, μια τέτοια κίνηση θα μας απομόνωνε από την υπόλοιπη Ευρώπη. Με τη διπλωματική οδό συναλασσόμαστε με τους Τούρκους σαν μέλος της Ε.Ε. και όχι σαν Ελλάδα.

Ωραία. Πού βασιζει όμως ο Ερτογάν αυτό τον «τσαμπουκά» που μας κάνει; Στη διαφορά δύναμης. Αυτή είναι η μόνη γλώσσα που ξέρει να μιλά. Αντικειμενικά, αν μας συγκρίνεις με την Τουρκία είμαστε μια μικρή χώρα. Μόνοι μας θα δυσκολευτούμε πολύ ν' αποτρέψουμε την κατάληψη ενός νησιού. Και η ιστορία δείχνει πως όπου βάλουν οι Τούρκοι το πόδι τους, δεν τους βγάζεις με τίποτα. Παραβιάζουν με κάθε ευκαιρία το Διεθνές Δίκαιο χωρίς ν' αντιμετωπίζουν καμία απολύτως σοβαρή συνέπεια, έξω από ένα δληθεν οικονομικό στρίμωγμα που κάπου – κάπου τους επιβάλουν. Κατέχουν παράνομα τη Β. Κύπρο από το 1974. Συνέπεια μέχρι τώρα, καμία. Έβγαλε κατά καιρούς ο ΟΗΕ κάποιες «καταδικαστικές» διακηρύξεις που οι Τούρκοι

τις έχουν γραμμένες.

Πρόσφατα εισέβαλε σ' ένα τμήμα της Συρίας. Προχώρησε ως εκεί που του επέτρεψε ο Πούτιν. Συνέπειες; Καμία. Στη συνέχεια μετέφερε στρατό και αεροπορία στη Λιβύη για να στηρίξει τον Σάρατζ. Όλοι θυμόμαστε τα δύο περιστατικά, αρχικά με τη φρεγάτα «Σπέτσες» και στη συνέχεια μ' ένα Γαλλικό πολεμικό πλοίο. Τα Τουρκικά πολεμικά που ακολουθούσαν το πλοίο που μετέφερε όπλα στη Λιβύη, έστρεψαν τα κανόνια πάνω τους. Συνέπειες; Διαμαρτυρήθηκε ο Μακρόν στο NATO...

Δεν χωράει αμφιβολία ότι στην Τουρκία έχουν ένα ιδιόρρυθμο πολιτικό καθεστώς: Θα μπορούσαμε να τ' ονομάσουμε «δημοκρατική δι-

κτατορία» ή ακόμα ακριβέστερα «δημοκρατικογενή δικτατορία». Έχει κλείσει τους περισσότερους πολιτικούς αντιπάλους του και σε όποιους πρόσκεινται σ' αυτούς στη φυλακή: Στρατιωτικούς, δικαστικούς, δημοσιογράφους, κρατικούς υπάλληλους, και πολλούς άλλους. Ελέγχει τα ΜΜΕ, έχει επιβάλει λογοκρισία στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, μετέτρεψε παγκόσμια πολιτιστικά μνημεία σε τζαμιά, έχτισε παλάτι μέσα στο οποίο ζει, και οραματίζεται να γίνει «ο Κεμάλ στη θέση του Κεμάλ». Δεν θα μου έκανε εντύπωση αν στα πλαίσια αυτής της «Μουσουλμανίας» που τον διακατέχει, κάποια μέρα να τον δούμε με ...φέσι. Άλλωστε με τις γυναίκες ήδη παρατηρείται αυτό το φαινόμενο με τη μπούρκα.

Επέβαλε συνταγματικές αλλαγές που τον βοηθάν να είναι καλά εδραιωμένος στην εξουσία. Ελέγχει τους πάντες και τα πάντα, ενώ δεν φαίνεται στον ορίζοντα κάποια εσωτερική δύναμη που θα μπορούσε να του αντιπαρατεθεί. Το θέμα είναι πώς τα κατάφερε αυτά; Με την εξουσία, δηλαδή την υπεροχή δύναμης. Ας μη ξεχνάμε ότι τα πρώτα χρόνια της θητείας του είχε έντονες αντιδράσεις από το βαθύ κράτος των Κεμαλιστών.

Όμως, η μεγάλη ευκαιρία να πολλαπλασιάσει αυτή την υπεροχή δύναμης του δόθηκε με το αποτυχημένο πραξικόπημα. Η δικές μου σκέψεις είναι ανάμεικτες: Μπορεί το πραξικόπημα να ήταν αληθινό αλλά πρόχειρα σχεδιασμένο. Δεν αποκλείω όμως και την πιθανότητα να ήταν προβοκάτσια και συνεπώς σκόπιμα σχεδιασμένο πρόχειρα. Ομολογώ ότι ακούγεται πολύ Μακιαβελικό, αλλά πότε δεν ξέρεις. Φυσικά, αν ήταν προβοκάτσια, ήταν εν γνώσει του. Αν δεν ήταν, με την προχειρότητα που σχε-

διάστηκε είναι πολύ πιθανό να διέρρευσε και να ήταν πάλι εν γνώσει του. Σ' αυτή την περίπτωση, είδε την ευκαιρία και το άφησε να εξελιχθεί για να το εκμεταλλευτεί στο έπακρο από κει και πέρα. Το γεγονός είναι ότι σήμερα πια κυβερνά το κράτος του αποκλειστικά και μόνον με την υπεροχή δύναμης που έχει και με κάθε άλλο παρά δημοκρατικό τρόπο.

Το θέμα είναι ότι αυτή η αίσθηση της εσωτερικής παντοδυναμίας ενός Σουλτάνου οδήγησε, όπως και άλλους δικτάτορες στο πρόσφατο παρελθόν, στο να ...πάρουν τα μυαλά του αέρα. Έτσι, με αυτή την «τρέλα του μεγαλείου» που τον διακατέχει, μόλις τον διευκόλυνε ο φίλος του ο Τραμπ αποσύροντας την υποστήριξη που μέχρι τότε τους παρείχε, τα έβαλε αρχικά με τους Κούρδους και στη συνέχεια εισέβαλε στη Συρία όπου έχει μπαστακωθεί για τα καλά. Στη συνέχεια, εκμεταλλεύτηκε την απελπιστική θέση στην οποία είχε βρεθεί ο Σάρατζ στη Λιβύη και τον υποστήριξε στέλνοντας όπλα και μισθοφόρους με αντάλλαγμα ένα μνημόνιο κόντρα στο διεθνές δίκαιο και μια μόνιμη παρουσία Τουρκικού στρατού στη χώρα. Έχει και μια αεροπορική βάση στο Qatar.

Μια και μέχρι τώρα, αν εξαιρέσουμε το φρένο που του έβαλε ο Πούτιν στη Συρία, δεν έχει αντιμετωπίσει καμία απολύτως συνέπεια για όλες του αυτές τις κινήσεις, τού έχει δημιουργηθεί η ψευδαίσθηση ότι είναι παντοδύναμος και σαν τέτοιος μιλάει για «Γαλάζια πατρίδα», «Οθωμανική αυτοκρατορία» και θέλει να γίνει η κυρίαρχη δύναμη στην Α. Μεσόγειο. Αυτό δεν αρέσει καθόλου στους Ευρωπαίους και ει-

δικά στον Μακρόν, οι οποίοι σταδιακά αποφασίζουν συγκεκριμένα μέτρα για να του κόψουν τη φόρα. Βέβαια, όταν η Γερμανία (που αυτό το εξάμηνο έχει την προεδρία της Ε.Ε.) έχει εμπορικές και στρατιωτικές συναλλαγές με την Τουρκία της τάξης των 40 δις, τέσσερα εκατομμύρια Τούρκους με Γερμανική υπηκοότητα καθώς και μια μόνιμη απειλή να γεμίσει ο Σουλτάνος την Ευρώπη μετανάστες, έχει πολλούς λόγους να είναι πολύ προσεκτική στις κινήσεις της. Έτσι, παρόλο που στηρίζει (με τα λόγια) την Ελλάδα, λειτουργεί σαν παράγοντας που επιβραδύνει τις διαδικασίες των κυρώσεων. Και στις 24 Αυγούστου θ' αποφασίσουν οι Ευρωπαίοι τα μέτρα κατά της Τουρκίας, αλλά η υλοποίησή τους μετατίθεται για 23 Σεπτεμβρίου. Αυτό βολεύει τον Ερτογάν. Του δίνει άλλον έναν μήνα περιθώριο να σουλατσάει στα χωρικά μας ύδατα ενώ ο συνεταιίρος του Τραμπ είναι ακόμα στη εξουσία. Για τον Ερτογάν, ό,τι είναι να γίνει, θά γίνει μέχρι τα τέλη του Σεπτεμβρίου. Από Οκτώβρη και πέρα ο Τραμπ δεν θα έχει μυαλό για τίποτε άλλο, από το πώς να οργανώσει τις ραδιοургίες του μήπως και καταφέρει να επανεκλεγεί.

Με τη Μέρκελ έχει ...κολλήσει η βελόνα στο «διάλογο». Οι Τούρκοι σκοπεύουν να παραβιάσουν κι άλλο τα χωρικά μας ύδατα καθώς και της Κύπρου. Η πλάκα είναι ότι με το διάλογο συμφωνεί κι ο Ερτογάν. Εδώ τα ερωτήματα είναι κυρίως δύο: **Α. Διάλογο για ποιο θέμα; Β. Διάλογο κάτω από τι συνθήκες;** Με τους Τούρκους να κάνουν γεωτρήσεις στην υφαλοκρηπίδα μας; Φυσικά, όπως έχει ήδη αποδειχθεί, η

κυβέρνηση μας δεν είναι τόσο αφελής.

Όποτε, όπως και να 'χουν τα πράγματα, προοπτική για σύντομο διάλογο, δεν νομίζω να υπάρχει. Όσο όμως δεν υπάρχει διάλογος, οι Τούρκοι θα βρίσκονται στα χωρικά μας ύδατα και θα μας λένε «αφού πιστεύετε ότι τα χωρικά ύδατα είναι δικά σας, δώστε μας». Και όπως όλοι γνωρίζουμε, δεν είναι δυνατόν να διώξεις το Ουκ Ρεις και τα πολεμικά που το πλαισιώνουν με ...λόγια.

Εδώ είναι που μπαίνει στο παιχνίδι ο Μακρόν. Μέχρι τώρα, ακούω το Δένδια να λέει «δεν είναι δυνατόν να γίνει διάλογος με την πολιτική των κανονιοφόρων του 19ου αιώνα». Συμφωνώ, αλλά ο Μακρόν έχει άλλη άποψη: *Αν η μόνη γλώσσα που ξέρει να μιλήσει ο Ερτογάν είναι η γλώσσα της υπεροχής δύναμης, αυτή είναι η γλώσσα που θα του μιλήσουμε κι ως είναι και του 19ου αιώνα.* Αυτό στην πράξη σημαίνει το εξής: Κατεβάζει στη Α. Μεσόγειο μια υπολογίσιμη ναυτική και αεροπορική δύναμη και λέει στο Τούρκικο κομβόι: «Μαζέψτε τα και φύγετε». «Κι αν δε φύγουμε»; «Αν δε φύγετε ...κάνει τζιζ». Διότι είναι διαφορετικό να σκάσουν δίπλα σου οι πρώτες προειδοποιητικές βολές από Ελληνικό και άλλο από Γαλλικό πλοίο. Εδώ για ν' ανταποδώσουν θα χρειαστεί να τα βάλουν με τη Γαλλία που θα έχει σύμμαχο κι εμάς οι οποίοι στο ναυτικό είμαστε πολύ πιο έμπειροι από του Τούρκους. Παράλληλα σε μια τέτοια σύγκρουση, χρειάζεται να λάβουμε υπόψη μας και το Ισραήλ που ο Μουσουλμανικός φανατισμός του Ερτογάν τους την έχει δώσει.

ΡΩΣΙΚΟ ΕΜΒΟΛΙΟ

Ο παλιός συμμαθητής, και φίλος μου κ. Λάμπρος Ροϊλός είναι ένας σοβαρός συγγραφέας και ερευνητής του οποίου τα άρθρα δημοσιεύονται από έγκριτα ΜΜΕ. Πριν από λίγες εβδομάδες έγραψε ένα άρθρο με τίτλο «ΤΑ ΡΙΣΚΑ ΣΤΗΝ ΚΟΥΡΣΑ ΤΟΥ ΕΜΒΟΛΙΟΥ COVID 19». Μετά από μια πολύ αναλυτική εξήγηση των προσθειών που γίνονται από διάφορους φορείς, καταλήγει στο εξής: «ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

Οι Ρώσοι ανακάλυψαν εμβόλιο για τον κορονοϊό ευτυχώς με ...μικρές παρενέργειες

Ο ίδιος ο πατριάρχης των εμβολίων «φιλόθωπος» Μπιλ Γκέιτς που βρίσκεται πίσω και πάνω από κάθε προσπάθεια παρασκευής του εμβολίου για την Covid19 (μέσω της «Παγκόσμιας Συμμαχίας για τα Εμβόλια και την Ανοσία» «Gavi», και της πιο πάνω «Cepri», τις χρηματοδοτήσεις και διασυνδέσεις του με τον ΠΟΥ και σχετικές επιτροπές του ΟΗΕ) έχει τις σοβα-

ρές αμφιβολίες του για το εμβόλιο.

Στο έγγραφο του της 30/4/2020 («Η εξήγηση της κούρσας των εμβολίων» ανηρτημένο στην ιστοσελίδα του ιδρύματος του):

Αφού απορρίπτεται σχεδόν σαν μη εφικτή την εύρεση αποτελεσματικής θεραπευτικής 95% (!) κατά του Κορωνοϊού, επαναλαμβάνει ότι θα είναι το πρώτο τέτοιας μορφής εμβόλιο (με βάση το DNA- mRNA) που θα εγκριθεί ποτέ για οποιαδήποτε αρρώστια μέχρι τώρα!

Μένει να διαπιστωθεί -λέει- αν θα είναι αποτελεσματικό και ασφαλές.

Αν παρέχει προστασία κάτω από 60% δεν θα επιτυγχάνει την ανοσία της αγέλης. Ενώ διαπιστώνει σαν παράδειγμα, ότι φέτος το εμβόλιο της γρίπης παρείχε μόνο 45% προστασία.

Προβληματίζεται για ποια χρονική διάρκεια προστασίας θα παρέχει αυτό. (Όταν αυτό της εποχιακής γρίπης, καλύπτει 4-5 μήνες και τα διαπιστωμένα αντισώματα των κρουσμάτων Κορωνοϊού δεν κράτησαν πάνω από 3 μήνες).

Όσο πιο ηλικιωμένοι είσαι -λέει- τόσο λιγότερο αποτελεσμα-

τικά είναι γενικώς τα εμβόλια. Οι ηλικιωμένοι θα χρειαστούν μεγαλύτερη δόση. Όσο όμως αυξάνει η δόση τόσο μεγαλώνει η πιθανότητα σοβαρών παρενεργειών (που λόγω και των πρωτόγνωρων και πρωτο-δοκιμαζόμενων μεθόδων εμβολιασμού) κάνουν την πιθανότητα (φρονούμει) σφόδρα πιθανή για τις ευπαθείς ομάδες.

Πάλι εδώ επαναλαμβάνει την εμμονή του να

εμβολιάσει όλο τον πλανήτη, παράγοντας 7 δις εμβόλια.

Όταν βέβαια κάποιος της εμβέλειας του (ως 2ος πλουσιότερος στον κόσμο), ασχολείται με εμβολιασμούς παγκοσμίως επί 20 χρόνια τώρα. Όταν τα τελευταία 10 ετοιμάζεται με κάθε μέσο για την έλεση μιας πανδημίας, είναι κατανοητό όταν φτάνει αυτή η στιγμή να θέλει να την εκμεταλλευτεί στο έπακρο.

Ήδη συνεστήθη (από τις GAVI CEPI ιδρύσεις B.Gates και Π.Ο.Υ.) μια πλατφόρμα COVAX στην οποία εντάχθηκαν 165 κράτη για την δίκαιη διανομή και προμήθεια εμβολίων.

Θα είναι το νέο εμβόλιο, ένα Άγιο Δισκοπότηρο; Ή, μια Λερναία Ύδρα προβλημάτων;

Ο Θεός ας βάλει το χέρι του.»

Λάμπρος Γ. Ροϊλός :Συντ δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω-συγγραφέας-ερευνητής

Πριν λίγες μέρες πρόβαλε ο ...Τσάρος Πούτιν και ανακοίνωσε ότι οι Ρώσοι ανακάλυψαν ένα εμβόλιο για τον COVID-19 το οποίο εμπιστεύτηκε τόσο που το δοκίμασαν και στην κόρη του. Βέβαια, με τα δικά μου μυαλά, αν το εμπιστευόμουν τόσο πολύ, θα το δοκίμαζα πάνω μου και όχι στην κόρη μου. Η ιστοσελίδα Capital.gr αναφέρει: «Οι δημιουργοί του εμβολίου Sputnik V κατά του κορωνοϊού εκτιμούν ότι το εμβόλιο μπορεί να παρέχει προστασία από τον ιό για τουλάχιστον δύο χρόνια. Τη σχετική δήλωση έκανε σήμερα ο διευθυντής του Εθνικού Ερευνητικού Κέντρου Επιδημιολογίας και Μικροβιολογίας Γκαμαλέι Αλεξάντρ Γκίντσμπουργκ, οι επιστήμονες του οποίου συμμετείχαν στην παρασκευή του εν λόγω εμβολίου. Έχουμε κάθε λόγο να ισχυριστούμε ότι ...το εμβόλιο...θα προστατεύει τον εμβολιασθέντα

ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΜΥΘΟΙ ΓΕΝΙΚΩΣ

Ο ψυχίατρος R.D. Laing (1927-1989) έλεγε «όταν δεν ξέρεις ότι δεν ξέρεις, νομίζεις ότι ξέρεις». Αυτοί ακριβώς είναι οι μύθοι στην ψυχολογία: Ευρέως διαδεδομένες απόψεις που οι περισσότεροι πιστεύουμε ότι είναι σωστές, ενώ είναι λάθος. Στο σημείο αυτό αξίζει ν' αναφέρω ότι, σε σχέση με την ανθρωπίνη συμπεριφορά, το «σωστό» και το «λάθος» τα ξεχωρίζουμε από τα αποτελέσματα. Αν αυτά που θα κάνουμε και θα πούμε φέρουν το αποτέλεσμα που θα θέλαμε, τότε είναι «σωστά». Αν δεν το φέρουν είναι «λάθος».

Αυτή είναι η μία διάσταση του σωστού και του λάθους, δηλαδή η *πρακτική αποτελεσματικότητα*. Υπάρχουν άλλες δύο: Η ηθική και η κοινωνική. Στην *ηθική διάσταση*, το σωστό και το λάθος κρίνονται με βάση τις εσωτερικές μας αξίες. Έχουν δηλαδή να κάνουν με αυτό που θεωρούμε «καλό» ή «κακό». Για παράδειγμα, αν πετύχω το στόχο μου λέγοντας ψέμματα, έχω κάνει από πλευράς αποτελεσματικότητας το «σωστό», όμως σύμφωνα με τις ηθικές μου αξίες, έκανα κάτι «κακό».

Η τρίτη διάσταση του σωστού και του λάθους είναι η *κοινωνική*. Μια πράξη μου μπορεί να είναι αποτελεσματική και ηθικά σωστή, αλλά να μην είναι κοινωνικά αποδεκτή. Για παράδειγμα, ανάβω την πίπα μου σ' έναν κλειστό χώρο όπου υπάρχουν κι άλλοι. Αν καπνίζουν κι άλλοι, τότε η πράξη μου είναι κοινωνικά αποδεκτή. Αν όμως δεν καπνίζει κανείς, τότε αυτό που κάνω είναι «λάθος» ή «κακό» διότι δεν πληρεί την τρίτη διάσταση που είναι η κοινωνική.

Οι μύθοι για τους οποίους μιλάω εδώ, είναι απόψεις που δεν επαληθεύονται από την πραγματικότητα, όμως με το «ράδιο αρβύλα» μεταδίδονται από γενεά σε γενεά. Για παράδειγμα, ο μύθος «το μωρό δεν πρέπει να μάθει χέρια». Όταν έρθει η ώρα, θα εξηγήσω με τεκμήρια γιατί αυτή άποψη είναι μια ανοησία και μισή.

Μύθοι υπάρχουν παντού από την ...βοτανολογία μέχρι και τις εναλλακτικές θεραπείες. Εδώ θα εστιάσουμε σε τρεις τομείς της ζωής μας: Τη *διαπαιδαγώγηση* (δηλαδή, το μεγάλο παιδί), το *γάμο* και το *σεξ*. Διαλέγω αυτούς τους τρεις, γιατί έχουν να κάνουν με την καθημερινότητα των περισσότερων από εμάς. Το να είσαι γονιός είναι επάγγελμα *χωρίς ένσημα*. Να είσαι σύζυγος είναι δουλειά και πάλι χωρίς ένσημα. Όμως τα ασκούμε και τα δύο ασπύδαστοι. Πού και ποιος μας δίδαξε πώς να είμαστε γονείς ή σύζυγοι; Όλοι κάνουμε ό,τι θυμόμαστε να μάθαμε απ' το σπίτι μας (ή τα αντίθετα) κι από τις συζητήσεις που κάνουμε ο ένας με τον άλλον. Ας ξεκινήσουμε από τη διαπαιδαγώγηση.

Μύθοι Διαπαιδαγώγησης

Υπάρχουν ζευγάρια που, ενώ έχουν συζησει ένα σημαντικό χρονικό διάστημα και εξακολουθούν να ζούν αρμονικά και μετά το γάμο, με τη γέννηση ενός παιδιού φτάνουν στα πρόθυρα του χωρισμού. Γιατί; Διότι η γέννηση ενός παιδιού αποκαλύπτει ότι έχουν τόσο διαφορετικές απόψεις για το σωστό και το λάθος στο μεγά-

λωμά του, που μοιραία οδηγούνται σε σύγκρουση.

Οι διαφορές αυτές δεν είναι απαραίτητο να εμφανίζονται από τον πρώτο χρόνο. Όταν όμως το παιδί αρχίσει να περπατάει και να μιλάει (δηλαδή γύρω στα 3) οι διαφορές ανάμεσα σ' έναν αυταρχικό κι έναν δημοκρατικό γονιό αρχίζουν να φαίνονται. Για παράδειγμα, σπάει το παιδί άθελά του ένα βάζο. Ο αυταρχικός γονιός πιστεύει στην τιμωρία με αποτέλεσμα το παιδί να τρομοκρατείται. Ο δημοκρατικός δεν θέλει να προκαλέσει φόβο στο παιδί. Όμως εκείνη την ώρα, ο δημοκρατικός γονιός έχει δύο προβλήματα: Να χειριστεί την κατάσταση με το παιδί και ταυτόχρονα να το προστατέψει από τον άλλο γονιό. Τις πιο πολλές φορές, οι συγκρούσεις αυτές οφείλονται στο ότι ο ένας ή και οι δύο γονείς πιστεύουν σε κάποιο μύθο που τον υπεραμύνονται λες και τον έμαθαν ...στο πανεπιστήμιο. Πριν πάμε παρακάτω, σφειλώ ν' αναφέρω ότι εκτός από τον αυταρχικό και τον δημοκρατικό γονιό υπάρχουν κι άλλα δύο είδη: Ο υποχωρητικός και ο αδιάφορος. Θα επανέλθουμε στο θέμα αυτό όταν έρθει η ώρα.

Μύθος 1: Μη μάθει χέρια

Ο μύθος αυτός ξεκινάει από τις πρώτες βραδιές που θα έρθει το μωρό στο σπίτι. Οι περισσότεροι νέοι γονείς τα πρώτα βράδια κρατάνε το μωρό σε μια κούνια στο υπνοδωμάτιό τους. Από εκεί και πέρα, κάποιοι γονείς αφήνουν το μωρό στο δωμάτιό του και το παρακολουθούν με κάποιο ηλεκτρονικό τρόπο. Αυτή η πρακτική προέρχεται από τις συμβουλές κάποιου άλλου, συνήθως μιας γιαγιάς. Το σκεπτικό είναι να μάθει το μωρό να μένει κάποιες ώρες μόνο του για να μη διαταράσσεται ...ο ύπνος του ζευγους και παράλληλα να μην είναι υποχρεωμένη η μητέρα να το κουβαλάει συνέχεια μαζί της.

Ας ξεκινήσουμε από τα θηλαστικά. Τα νεογόννητα είναι, την πιο πολλή ώρα, κολλημένα πάνω στη μάνα τους. Άλλοτε θηλάζουν κι άλλοτε απλώς την ακουμπάν. Έτσι γίνεται σε όλα τα θηλαστικά. Ο θηλασμός δεν είναι μόνον τροφή. Είναι *τροφή μαζί με σωματική επαφή* με την πηγή της τροφής. Δηλαδή η ανάγκη σωματικής επαφής ξεκινάει από τη στιγμή που υπάρχει και η ανάγκη της τροφής. Η άποψη «να μη μάθει το παιδί χέρια» προτείνει να στερηθεί το βρέφος μια ανάγκη την οποία έχει από την ώρα που

Λέει ότι το δοκίμασε στην κόρη του...

από την Covid-19 τουλάχιστον για διάστημα δύο ετών και ενδεχομένως για μεγαλύτερο διάστημα" δήλωσε ο Αλεξάντρ Γκίντσμπουργκ, κατά την διάρκεια on-line ενημέρωσης που είχε ως θέμα τον πρώτο εμβόλιο κατά του κορονοϊού που εγκρίθηκε στον κόσμο και φέρει την ονομασία Sputnik V». Το άρθρο του Λ. Ροϊλόυ θα το βρείτε στο

<https://www.lykavitos.gr/ta-riska-stin-koursa-tou-emvoliou-covid-19/>

Διαδραστική Εφημεριδούλα

Τώρα που η Εφημεριδούλα μεγαλώνει σε έκταση, μπορεί να γίνει πιο διαδραστική και οι αναγνώστες να συμμετέχουν πιο ενεργά με τρεις τρόπους: Ο πρώτος, με το να προτείνουν θέματα για τα οποία θα ήθελαν να μάθουν κάτι περισσότερο. Ο δεύτερος με σχόλια, απορίες και παρατηρήσεις που – αν παρουσιάζουν ενδιαφέρον και δεν είναι μακροσκελή – θα μπαίνουν σε μια μόνιμη στήλη με τίτλο Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ. Ο τρίτος με κάποιο σύντομο άρθρο, δικό του ή κάποιου άλλου. Όλα αυτά πάνα με αποστολή στο

ProgressNet®

- ▶ Κατασκευή ιστοσελίδων & e-shop
- ▶ Ανάπτυξη Web - Mobile εφαρμογών
- ▶ Ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων

www.progressnet.gr 211 18 28 724

Για παλαιότερα τεύχη της Εφημεριδούλας και για πολύ περισσότερα πατήστε εδώ: <https://www.pinteris.gr>

γεννήθηκε! Η άποψη «να μη μάθει το παιδί χέρια» εξυπηρετεί μόνον τους γονείς και αυτούς που έχουν την φροντίδα του παιδιού. Η άποψη αυτή αντιβαίνει με τις αρχές της εξελικτικής ψυχολογίας.

Οι επιστημονικές έρευνες στο χώρο της συντροφικότητας αποκαλύπτουν πως, *όσο σημαντική είναι η τροφή για την επιβίωση, τόσο σημαντική είναι η επαφή για τη συναισθηματική επιβίωση*. Για να μην παρεξηγηθώ: δεν εννοώ οποιαδήποτε σωματική επαφή και ασφαλώς δεν εννοώ ένα εφήμερο σεξ. Ποια σωματική επαφή λουπόν; Την απάντηση μάς τη δίνει ο θηλασμός: σωματική επαφή με την πηγή της τροφής. Και επειδή δεν είναι δυνατόν να είσαι 25 χρονών και να ...θηλάξεις, η επαφή αυτή γίνεται μαζί με τον άνθρωπο με τον οποίον τρέφεις, δηλαδή τον σύντροφο σου. Έτσι καταρρίπτεται ο μύθος που δεν θεωρεί την συντροφικότητα πρωταρχική ανάγκη. Είναι τόσο σημαντική για την συναισθηματική επιβίωση, όσο και η τροφή για τη βιολογική επιβίωση.

- Δηλαδή αν έχω έναν άνθρωπο που τρώω μαζί και κάνουμε κι έρωτα έχω συντροφικότητα;

- Όχι απαραίτητα. Η σωματική επαφή δεν καθορίζεται από το αν κάνετε ή δεν κάνετε έρωτα. Είναι κατά πόσο αγκαλιάζεστε, όταν έχετε την ευκαιρία. Αυτό δεν μπορεί να γίνει ανάμεσα σε δύο ανθρώπους που δεν έχουν θετικά συναισθήματα ο ένας για τον άλλον. Αν δεν υπάρχει συναισθηματική επαφή, όσο φαί κι αν φάμε κι όσο σεξ κι αν κάνουμε συντροφικότητα δε νιώθουμε.

Πειράματα που έγιναν με πιθηκάκια που μεγάλωσαν στην απομόνωση έδειξαν ότι στη συνείδηση έχουν ένα σωρό προβλήματα προσαρμογής, από το να κάνουν παρέα με άλλους πιθηκούς μέχρι και τη σεξουαλική πράξη. Και μεν η τροφή είναι σημαντική για την επιβίωση, αλλά η επαφή είναι πιο σημαντική για την ομαλή και φυσιολογική ανάπτυξη του βρέφους. Με λίγα λόγια το «μη μάθει χέρια» είναι ανθρώπινο κατασκεύασμα. Δεν υπάρχει στη φύση.

Ένα σημαντικό σημείο είναι πότε αγκαλιάζει η μητέρα το παιδί; Αν το κρατάει μόνον όταν το ταΐζει και όταν κλαίει, το οδηγεί να ταυτίσει τη σωματική επαφή με την πείνα και τον πόνο. Αν ασχολείται ή «παίζει» μαζί του όταν είναι ήρεμο υπάρχουν μεγάλες πιθανότητες να μην καταφεύγει στο κλάμα για να τραβήξει την προσοχή των άλλων. Γι' αυτό καλό θα ήταν όταν το μωρό είναι ήσυχο στην κούνια του αλλά δεν κοιμάται να το πλησιάζεις και ν' ασχοληθείς λίγο μαζί του. Τα μωρά δεν αρχίζουν να κλαίνε μόλις ξυπνήσουν εκτός εάν πονάνε ή πεινάνε. Συνήθως για λίγη ώρα κάνουν κάποιους ήχους. Αυτή είναι η κατάλληλη στιγμή να εμφανιστείς στο παιδί. Δεν περιμένεις ν' αρχίσει να κλαίει για ν' ασχοληθείς μαζί του. Με τον τρόπο αυτό το διδάσκεις (άθελά σου) να κλαίει για να τραβήξει την προσοχή.

COOLMATTERTECHS
Υποστήριξη Υπολογιστών
6931 251 421

Μύθος 2: Η σταθερότητα

Σύμφωνα με αυτό το μύθο «ο γονιός πρέπει να είναι σταθερός. Αλλιώς πώς θα μάθει το παιδί να ξεχωρίζει το «καλό» από το «κακό»; Η άποψη αυτή θα έστεκε αν ήμασταν ...ρομπότ. Η επιστήμη της κυβερνητικής πασχίζει να κάνει τα κομπιούτερ όσο πιο «ανθρώπινα» γίνεται. Ο μύθος αυτός οδηγεί στο αντίθετο αποτέλεσμα.

Στην πραγματικότητα οι άνθρωποι είμαστε ασταθείς από τη φύση μας. Τι θα πει αυτό; Ότι στο ίδιο ερέθισμα, δύο διαφορετικοί άνθρωποι έχουν διαφορετικές αντιδράσεις. Για παράδειγμα, του ενός δεν του αρέσει ένα κομμάτι μουσικής, ενώ ο άλλος δεν το αντέχει. Όμως, ακόμα κι ο ίδιος άνθρωπος, στο ίδιο ερέθισμα αντιδρά διαφορετικά σε διαφορετικούς χρόνους. Αν δηλαδή, του αρέσει ένα κομμάτι μουσικής όταν το ακούει το βράδυ, μπορεί το ίδιο κομμάτι να του είναι ενοχλητικό αν το ακούσει το πρωί μόλις ξυπνήσει. Το ίδιο ισχύει και για τις σχέσεις με όλους γύρω μας. Η συμπεριφορά μας κάθε φορά επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες:

Πρώτον, με ποιον έχουμε να κάνουμε. Δεν μας είναι όλοι οι άνθρωποι το ίδιο συμπαθείς.

Δεύτερον, με τη συναισθηματική διάθεση στην οποία βρισκόμαστε εκείνη τη στιγμή. Για παράδειγμα, είναι Παρασκευή βράδυ. Νιώθεις ευχάριστα γιατί περιμένεις το Σαββατοκύριακο και δότι μόλις κέρδισες 500 € στο λαχείο. Εκείνη την ώρα περνάει από δίπλα σου ο 10χρονος γιος σου κρατώντας μια πορτοκαλάδα. Σκοντάφτει στο πόδι που έχεις απλώσει και η πορτοκαλάδα καταλήγει το παντελόνι σου. Δεν σε ρωτάω πώς θ' αντιδράσεις. Εκείνο που μ' ενδιαφέρει, είναι να φανταστείς ότι το ίδιο ακριβώς γεγονός να γίνεται Δευτέρα πρωί (χωρίς λαχείο) με την προοπτική μιας ανιαρής εβδομάδας και να συγκρίνεις τις αντιδράσεις σου. Δύσκολα θα πιστέψω ότι η αντίδρασή σου θα είναι και τις δύο φορές η ίδια.

Ένα τρίτο στοιχείο που επηρεάζει τη συμπεριφορά μας είναι το κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο βρισκόμαστε. Μερικά πράγματα που στο σπίτι είναι αποδεκτά, μπορεί να μην είναι αποδεκτά όταν έχουμε πάει επίσκεψη. Για παράδειγμα, στο σπίτι είναι αποδεκτό να τρώμε το μήλο με το χέρι. Δεν κάνουμε όμως το ίδιο αν μας έχει καλέσει σε γεύμα ο ...κύριος διευθυντής.

Όπως βλέπουμε λοιπόν, είναι τόσο οι παράγοντες που επηρεάζουν τις αντιδράσεις και τη συμπεριφορά μας, που είναι αδύνατον σε σχέσεις τόσο κοντινές, όπως είναι αυτές με τα παιδιά μας, να είμαστε σταθεροί. Στο σημείο αυτό χρειάζεται να κάνουμε μια πολύ σημαντική διάκριση:

Ασταθής, δεν θα πει ούτε αυθαίρετος ούτε ανεξέλεγκτος. Άλλο ασταθής και άλλο απρόβλεπτος. Τα παιδιά δεν τα ενοχλεί η αστάθεια των γονιών τους, αρκεί να μπορούν να την προβλέψουν, κάτι που το καταφέρουν σε πρωτόγνωρη μορφή από τότε που είναι τριών με τεσσάρων ετών. Για παράδειγμα, μιλάει ο μπαμπάς δυνατά το τηλέφωνο εκνευρισμένος. Μόλις το κλείνει, λέει ο 10χρονος στην 8χρονη αδελφή του «πάω να πάρω το χαρτζιλίκι της εβδομάδας» κι εκείνη τον σταματά: «Όχι τώρα. Έχει τα νεύρα του». Είναι εντάξει να είμαστε ασταθείς με τα παιδιά. Είναι όμως ολέθριο να είμαστε απρόβλεπτοι. Αυτού του είδους η αστάθεια μπορεί να τα τρελαίνει τα παιδιά (και τους ενήλικες).

Τι γίνεται όμως με τους γονείς που ακολουθούν σταθερά τον μύθο της σταθερότητας; Δηλαδή, αν έκανε κάτι το παιδί που επισύρει τιμωρία θα τιμωρηθεί ακόμα κι αν είναι ...τα γενέθλιά του. Τα παιδιά θέλουν για γονείς αληθινούς ανθρώπους. Δεν θέλουν ηθοποιούς σε ρόλους που τους κάνουν ανδρείκελα στα μάτια των παιδιών.

Όμως, τι σόι παιδιά μεγαλώνει αυτή η μέθοδος; Πώς είναι σαν ενήλικες; Τακτικοί, οργανωμένοι και υπάκουοι, δηλαδή εξαιρετικοί διαχειριστές (managers). Όμως δεν είναι ηγέτες. Εκτελούν σχέδια. Δεν σχεδιάζουν οι ίδιοι. Είναι σχολαστικοί (ψείρες) σε βαθμό που δημιουργούν προβλήματα σε όσους συνεργάζονται μαζί τους. Συνήθως επιδιώκουν ν' ανήκουν σε μια ιεραρχία. Είναι αυστηροί προς τους κατώτερους, δουλοπρεπείς προς τους ανώτερους, ανίκανοι να εκφράσουν συναίσθημα και να δημιουργήσουν συναισθηματικές επαφές. Επιρρεπείς, όταν βρεθούν κάτω από έντονο στρες, να δημιουργήσουν ψυχαναγκασμούς (συχνό πλύσιμο χεριών κ.λπ.) και έμμονες ιδέες («πότε θα πάρω προαγωγή»). Ένα επίσης χαρακτηριστικό τους είναι η τυφλή υπακοή στην εξουσία. Οποιαδήποτε εντολή τους δώσει η εξουσία θα την εκτελέσουν χωρίς ηθικούς ενδοιασμούς. Για παράδειγμα: «Αναψε το φούρνο Μαξ». Κι ο Μαξ πατάει το κουμπί και ανάβει ο φούρνος. Κι ως γνωρίζει ο Μαξ ότι ο φούρνος έχει μέσα ...ανθρώπους.

Μύθος 3: Όλοι οι γονείς αγαπάν τα παιδιά τους

Όλοι οι «φυσιολογικοί» γονείς ισχυρίζονται ότι αγαπάν τα παιδιά τους. Δεν αμφισβητώ αυτό τον ισχυρισμό. Το κακό είναι ότι τον αμφισβητούν τα παιδιά. *Ο λόγος, είναι ότι η αγάπη εκτός από συναισθημα είναι και συμπεριφορά.* Όταν λέμε συμπεριφορά εννοούμε δύο πράγματα: Αυτά που λέμε κι αυτά που κάνουμε. Οι άλλοι γύρω μας δεν μπορούν να γνωρίσουν τα πραγματικά μας συναισθήματα, γιατί δεν είναι μέσα μας. Ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνονται (έμμεσα) αυτά που νιώθουμε γι' αυτούς είναι η συμπεριφορά μας.

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να καταλάβουμε τη διαφορά ανάμεσα στο συναισθημα της αγάπης που νιώθει ο γονιός για το παιδί του, και τη συμπεριφορά αγάπης που ονομάζεται *αυθεντική αποδοχή*. Στο «αυθεντική» θα επανέλθουμε σύντομα. Ας μείνουμε προς το παρόν στην αποδοχή. Τι είναι; Είναι η παρουσία και η συμπεριφορά του άλλου, με κανέναν φανερό και συγκεκριμένο τρόπο να μην μας είναι ενοχλητική. Δηλαδή, τον δεχόμαστε όπως είναι. Χωρίς όρους. Σε δέχομαι γι' αυτό που είσαι και όχι «σε δέχομαι υπό τον όρο ότι» κ.λπ. Εδώ είναι που δημιουργείται ο μύθος που συγχέει την αγάπη με την αποδοχή. Ο γονιός θα μου πει: «Χωρίς όρους θα πει να κάνει ό,τι θέλει». Όχι. Είπα *χωρίς όρους*, δεν είπα *χωρίς όρια*. Η αποδοχή δεν είναι συναισθημα. Είναι συμπεριφορά.

Για το παιδί η αποδοχή είναι ό,τι για ένα δέντρο το εύφορο έδαφος που επιτρέπει στο σπόρο ν' αναπτυχθεί. Είναι αυτή που του επιτρέπει να δοκιμάζει, να μαθαίνει και να εξελίσσεται χωρίς να αισθάνεται ότι είναι ένας «ανόητος και ενοχλητικός εισβολέας στον κόσμο των ενήλικων» για να χρησιμοποιήσω μια έκφραση του

εξελικτικού ψυχολόγου Eric Erikson (1902 – 1994).

Δεν υπάρχει γονιός που αποδέχεται εκατό τοις εκατό το παιδί του. (Εδώ που τα λέμε, δεν υπάρχει άνθρωπος που να αποδέχεται εκατό τοις εκατό οποιονδήποτε). Αυτό που επηρεάζει πώς αντιλαμβάνεται το παιδί σου αυτά που νιώθεις για εκείνο, είναι το ποσοστό της συμπεριφοράς του που σου είναι αποδεκτή. Όπως είπαμε η συμπεριφορά του παιδιού είναι αυτά που κάνει και λέει. Αν τα περισσότερα από αυτά που κάνει και λέει σ' ενοχλούν και δεν τα αποδέχεσαι δύσκολα το παιδί θα καταλάβει ότι το αγαπάς. Αν κάθε λίγο και λιγάκι ακούει τέτοια

- Μη μιλάς δυνατά.

- Μην κάνεις φασαρία.

- Τα καλά παιδιά δεν θυμώνουν (άκου ανοησία).

- Μην το περιάζεις αυτό.

- Άσε την αδελφή σου ήσυχη.

- Πάλι έκανες σκουπίδια.

είναι φυσικό να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο γονιός του δεν το αγαπά. Κάποιοι γονείς λένε στο παιδί τους «εσένα σε αγαπάμε, αλλά δεν αγαπάμε αυτά που κάνεις». Ζητάν δηλαδή από το παιδί να κάνει μια ...διανοητική ακροβασία και να διαχωρίσει τον εαυτό του από τη συμπεριφορά του. Μα τι είναι το παιδί; Δεν είναι το συμπεριφερόμενο παιδί; Πώς ν' αντιληφθεί ότι το αγαπάς όταν δεν αποδέχεσαι τα περισσότερα από αυτά που κάνει και λέει; Ακόμα χειρότερα, πώς ν' αντιληφθεί ότι το αγαπάς όταν η συμπεριφορά σου του προκαλεί φόβο ή το τρομάζει; Για εκείνους που πιστεύουν στο μύθο «για να με σέβεται το παιδί πρέπει να με φοβάται» έχω να πω ότι κανένας άνθρωπος δεν αγαπά

αυτόν που φοβάται. Πόσον δε μάλλον τα παιδιά.

Πιο πάνω μιλήσαμε για αυθεντική αποδοχή και είπαμε ότι θα επανέλθουμε στον όρο «αυθεντική». Υπάρχουν γονείς που, προκειμένου να μην ...καταπιέσουν το παιδί τους, ενώ ενοχλούνται από τη συμπεριφορά του, τού συμπεριφέρονται σα να το αποδέχονται. Δηλαδή για να μην καταπιέσουν το παιδί, καταπιέζουν τον εαυτό τους! Η ψεύτικη αποδοχή ονομάζεται «ανοχή» και δημιουργεί αμφιβολίες στο παιδί για τα αληθινά συναισθήματα του γονιού του. Η παρακάτω ιστορία μας δείχνει γιατί:

Είναι δέκα το βράδυ. Από τις εννέα μέχρι πριν δέκα λεπτά, ήσουν στο υπνοδωμάτιο του 5χρονου γιου σου και του διάβαζες παραμύθια για να κοιμηθεί. Είχες μια κουραστική μέρα. Παρόλα αυτά, μόλις επέστρεψες στο σπίτι μαγείρεψες, έβαλες στον μικρό να φάει και περιμένεις το σύζυγό σου να έρθει σε λίγο για να φάτε μαζί. Χύνεσαι στην αγαπημένη σου πολυθρόνα και ανοίγεις ένα περιοδικό που έχεις αγοράσει

εδώ και δύο μέρες και δεν αξιώθηκες να κοιτάξεις. Δεν περνάνε τρία λεπτά και πίσω σου ακούς τον πιτσιρικά: «Δεν μπορώ να κοιμηθώ. Να μου διαβάσεις κι άλλο παραμύθι».

Αν είσαι υποχωρητική μαμά, ξεφυσάς απογοητευμένη, παρατάς το περιοδικό στην άκρη, σηκώνεσαι βαριεστημένα και πηγαίνεις να του διαβάσεις το παραμύθι. Η αγγαρεία είναι γραμμένη στο πρόσωπό σου. Και ο πιτσιρικάς διαβάζει το πρόσωπο και τη γλώσσα του σώματός σου σαν ανοιχτό βιβλίο. Και τι διαβάζει; Ότι σου είναι βάρος. Θέλει το παραμύθι, αλλά δεν θέλει να σου είναι βάρος. Έτσι, με την ανοχή σου, εισπράττει δύο μηνύματα που είναι αντιφατικά. Σε φανερό επίπεδο εισπράττει «έλα να σου διαβάσω το παραμύθι». Από τη μη λεκτική συμπεριφορά σου εισπράττει «μου είσαι βάρος». Γι' αυτό, τα παιδιά των υποχωρητικών γονιών δεν νιώθουν σίγουρα ότι οι γονείς τους τα αγαπάνε. Κάνουν μεν σχεδόν ό,τι θέλουν, αλλά βλέπουν πολύ συχνά την έκφραση της δυσαρέσκειας που έχει εγκατασταθεί μόνιμα στα πρόσωπα των γονιών τους.

- Ωραία; Και τι θα έπρεπε να κάνει η μητέρα σε μια τέτοια περίπτωση;

- Να είναι αυθεντική. Προηγουμένως μιλήσαμε για αυθεντική αποδοχή. Δεν υπάρχει άλλο είδος αποδοχής. Ή είναι αυθεντική ή ψεύτικη οπότε μετατρέπεται σε ανοχή. Έτσι, στην προκειμένη περίπτωση αν η μητέρα είναι αυθεντική, έχει πολλούς τρόπους αντιμετώπισης.

Παράδειγμα 1: Τον κοιτάζει χαμογελαστή και του ζητάει να πάει κοντά της. Τον παίρνει αγκαλιά και του λέει στο αυτί:

- Βασιλάκη μου, είμαι πολύ κουρασμένη και δεν έχω όρεξη να διαβάσω παραμύθι.

- Μα δεν νυστάζω.

- Ωραία. Κάτσε δίπλα μου στον καναπέ. Θα δεις και τον μπαμπά που θα έρθει σε λίγο.

Το πιο πιθανό είναι να τον πάρει ο ύπνος στον καναπέ πριν καν έρθει ο πατέρας του.

Παράδειγμα 2: Με το που τον βλέπει, εκμεταλλεύεται την έκπληξή της που εμφανίστηκε πίσω της ξαφνικά και αντιδρά αμέσως.

- Ούτε να το συζητάς. Είμαι πολύ κουρασμένη.

- Μα δε νυστάζω.

- Ωραία. Δεν νυστάζεις και η μαμά δεν έχει όρεξη να διαβάσει παραμύθι. Τι θα ήθελες να κάνεις;

- (Έχει μπερδευτεί. Μένει για λίγο σιωπηλός). Δεν μ' αγαπάς.

- (Με χιούμορ). Κι εσύ που μου ζητάς να σου διαβάσω ενώ σου λέω ότι είμαι κουρασμένη μ' αγαπάς;

Γνωρίζω καλά ότι πολλοί «έμπειροι» γονείς έχουν πολλά «ναί...αλλά» ή «αν» να πουν για αυτά τα δύο παραδείγματα. Αυτό που θέλω να κρατήσουν από όσα γράφω εδώ, είναι η αυθεντικότητα. Παιδί σου είναι. Αν δεν είσαι αληθινός και ειλικρινής με το παιδί σου, πώς θα περιμένεις να είναι κι εκείνο ειλικρινές μαζί σου; Οι περισσότεροι γονείς που παραπονιούνται ότι τα παιδιά τους δεν τους λένε την αλήθεια, έχουν (άθελά τους) διδάξει το παιδί ότι «να λες την αλήθεια στους γονείς δεν βοηθά. Άσε που καμιά φορά είναι και ...επικίνδυνο». Πώς μπορείς να περιμένεις να σου λέει το παιδί σου την αλήθεια όταν δεν την αντέχεις;

Είναι μύθος ότι τα παιδιά είναι ανυπάκουα. Τις περισσότερες φορές η ανυπακοή είναι αποτέλεσμα δύο αιτιών: Η πρώτη, είναι ότι το παιδί έχει βιωματικά καταγράψει ότι δεν πολυενδια-

φέρεσαι για τα συναισθήματά του και η συμπεριφορά του είναι αντανάκλαση αυτής της καταγραφής. Η δεύτερη αιτία είναι ο τρόπος με τον οποίο μιλάει ο γονιός στο παιδί. Τα παιδιά (και οι ενήλικες) δεν ανταποκρίνονται σ' αυτά που τους λες, αλλά στον τρόπο που τους τα λες. Μια διαταγή της μορφής «πήγαινε αμέσως στο κρεβάτι σου» έχει μεγαλύτερες πιθανότητες να βρει αντίσταση, εκτός αν συνοδεύεται με μια ένταση φωνής και ένα βλέμμα που τρομοκρατούν το παιδί. Τα είπαμε αυτά προηγουμένως.

Μια απάντηση σαν αυτές που αναφέραμε πιο πάνω, δηλαδή «είμαι πολύ κουρασμένη» αν είναι αυθεντική, έχει μικρότερες πιθανότητες να συναντήσει αντίσταση. Αν όμως πεις «είμαι πολύ κουρασμένη» και το παιδί βλέπει στο πρόσωπό σου ότι δεν είσαι, πιθανόν να σε αμφισβητήσει. Σ' αυτή την περίπτωση θα ήταν καλύτερα να πεις ένα ...αυθεντικό «βαριέμαι».

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΙΝΤΕΡΗΣ, Ph. D.

**ΑΠΟ ΤΗΝ
ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑ
ΣΤΗΝ**

ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΩΣΗ

Πώς κατεβαίνει το ένα και ανεβαίνει το άλλο

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

**ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΨΥΧΟΓΙΟΣ**

Στο περιοδικό
Ψυχογραφήματα

αν ψάξετε «Πιντέρης» θα βρείτε
προγενέστερα άρθρα μου.

<https://www.psychografimata.com>

**Συνεδρίες μέσω Skype
Πληροφορίες
pinteris@hotmail.com**

210-96 52 336